

SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA INŠPEKTORÁT ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA BRATISLAVA

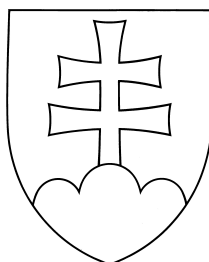
Jeséniova 17, 83101 Bratislava

Číslo spisu

8391102422/10942-43691

Bratislava

21. 12. 2022

ROZHODNUTIE

Popis konania / Účastníci konania

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava (ďalej len „inšpekcia“ alebo „správny orgán“), ako príslušný orgán štátnej správy vo veciach v oblasti prevencie a manažmentu introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov podľa § 7 ods. 1 písm. b) a § 9 písm. c) a písm. d) zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 150/2019 Z. z.“) a podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov vydáva toto rozhodnutie:

Výrok

I.
podľa § 21 ods. 1 písm. c) zákona č. 150/2019 Z. z. ukladá účastníkovi konania

Mesto Sládkovičovo
Fučíkova 329
925 21 Sládkovičovo
IČO 00306177

za nesplnenie opatrení nariadených Rozhodnutím Slovenskej inšpekcie životného prostredia, Inšpektorátu životného prostredia Bratislava č. 5641/36/2020-27832/2020 zo dňa 28.08.2020 (ďalej len „rozhodnutie“) podľa § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z., pretože v zmysle bodu 1 rozhodnutia neprijal trvalo účinné opatrenia na zamedzenie úniku alebo šírenia invázných nepôvodných druhov rastlín na pozemkoch vo vlastníctve mesta Sládkovičovo, Fučíkova 329, 925 21 Sládkovičovo (ďalej len „účastník konania“), pretože na pozemku KNC parc. č. 684/1 k. ú. Sládkovičovo neodstránil invázne dreviny pajaseň žliazkatý (*Ailanthus altissima*) v počte 16 ks s výmladkami, a na pozemku KNC parc. č. 683/2 k. ú. Sládkovičovo neodstránil invázne dreviny pajaseň žliazkatý (*Ailanthus altissima*) v počte 1 ks.

pokutu vo výške 1000,- eur, slovom jedentisíc eur.

Pokutu je potrebné zaplatiť podľa § 47 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov a § 21 ods. 9 zákona č. 150/2019 Z. z. do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia na účet: SK 09 8180 0000 0070 0021 4051, swiftová adresa banky: SPSRSKBA, konštantný symbol: 1118, špecifický symbol: 00306177, variabilný symbol: 8391102422. Názov a adresa príjemcu prevodu: Environmentálny fond, Nevädzová 5, 821 01 Bratislava.

II.
podľa § 21 ods. 8 zákona č. 150/2019 Z. z. v nadväznosti na § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z. nariaďuje vykonať opatrenia na zabezpečenie plnenia povinnosti vyplývajúcej z § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. tým, že:

- odstráni z časti pozemkov KNC parc. č. 684/1 a č. 683/2, k. ú. Sládkovičovo invázne nepôvodné dreviny pajaseň žliazkatý (*Ailanthus altissima*) (ďalej len „pajaseň“) predpísaným spôsobom v zmysle vyhlášky č. 450/2019 Z. z. v termíne do 30.06.2023, a bude sa starať o pozemok tak, aby sa zamedzilo šíreniu tejto inváznej dreviny,
- predloží inšpekcii písomnú správu o splnení opatrení podľa § 16 ods. 18 zákona č. 150/2019 Z. z. do desiatich pracovných dní od ich vykonania, a to listinne na adresu Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava, Jeséniova 17, 831 01 Bratislava alebo elektronicky prostredníctvom schránky ÚPVS.

Odôvodnenie

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava, odbor inšpekcie biologickej bezpečnosti vykonala dňa 25.07.2022 štátny dozor na pozemkoch KNC parc. č. 684/1 a KNC parc. č. 683/2 k. ú. Sládkovičovo, ktorej vlastníkom je mesto, na zameraný na kontrolu opatrení uložených v rozhodnutí, v súlade so zákonom č. 150/2019 Z. z., vyhláškou č. 450/2019 Z. z. a zákonom č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava vydal rozhodnutie č. 5641/36/2020-27832/2020 zo dňa 28.08.2020, ktorým Mestu Sládkovičovo nariadil vykonať opatrenia na nápravu podľa § 9 písm. d) v nadväznosti na § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z. v rozsahu uvedenom v rozhodnutí.

Výkonu štátneho dozoru sa zúčastnil primátor mesta Ing. Anton Szabó, zástupca oddelenia investičnej výstavby mesta Mgr. Norbert Mézsáros a vykonávateľ výrubových prác Ing. Peter Kováč. Zistenia z miestnej ohliadky a tiež vyjadrenia primátora mesta a zástupcu oddelenia IV boli zaznamenané v Zázname o zistených skutočnostiach RZ č. 8515/36/2022-25679/2022 (ďalej len „záznam o zistených skutočnostiach“).

Na kontrolovaných pozemkoch inšpekcia počas vykonaného štátneho dozoru dňa 25.07.2022 identifikovala invázny nepôvodný druh pajaseň, a to nasledovne:

- Na pozemku KNC parc. č. 684/1 k. ú. Sládkovičovo boli na jej pravom okraji smerom od školy identifikované výmladky pajaseňa a 1 ks vzrastlý pajaseň rastúce pri ihličnatých stromoch. Ďalej na pozemku KNC parc. č. 684/1 bolo na jej ľavom okraji identifikovaných 15 ks mladých drevín pajaseňa. Vyskytovali sa po celej dĺžke okraja smerom od plota oddeľujúceho bývalé záhradky v susedstve s pozemkom KNC parc. č. 684/2. Spolu 16 ks jedincov pajaseňa s výmladkami.

- Na pozemku KNC parc. č. 683/2 k. ú. Sládkovičovo bol identifikovaný existujúci solitér dreviny pajaseňa v počte 1 ks rastúci pri pletivovom plote pri bytovom dome.

Ako uviedol primátor, mesto likvidovalo niektoré invázne rastliny na pozemkoch vo vlastníctve mesta, z dôvodu výstavby materskej školy. Výruby a likvidáciu vykonal Ing. Peter Kováč, na základe písomnej objednávky mesta z 12.07.2022. Ing. Kováč uviedol, že výrub pajaseňov a ich výmladkov uskutočnil mechanicky, pri likvidácii neboli použité herbicidy. Výrub uskutočnil v dňoch 14.07.2022-15.07.2022.

Vykonaným štátnym dozorom inšpekcia zistila, že Mesto Sládkovičovo nesplnilo opatrenia nariadené v rozhodnutí podľa § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z., pretože na pozemku KNC parc. č. 684/1 k. ú. Sládkovičovo neodstránil invázne dreviny pajaseň v počte 16 ks s výmladkami, a na pozemku KNC parc. č. 683/2 k. ú. Sládkovičovo neodstránil invázne dreviny pajaseň v počte 1 ks.

Dňa 06.09.2022 bol vypracovaný Protokol o vykonaní štátneho dozoru RZ č. 8515/36/2022-29821/2022 (ďalej len „protokol“), ktorého prílohou je záznam o zistených skutočnostiach a ktorý bol Mestu Sládkovičovo zaslaný na oboznámenie sa, elektronicky prostredníctvom schránky ÚPVS dňa 06.09.2022 a to Oboznámením s protokolom č. 8515/36/2022-30828/2022 zo dňa 06.09.2022. Dňa 06.09.2022 bol účastníkovi konania protokol doručený elektronicky prostredníctvom schránky ÚPVS, pričom bola určená lehota 10 dní na vyjadrenie sa ku zisteniam štátneho dozoru. Ku zisteniam štátneho dozoru sa Mesto Sládkovičovo nevyjadrilo.

Dňa 27.09.2022 inšpekcia elektronicky prostredníctvom schránky ÚPVS skončila štátny dozor Oznámením o skončení štátneho dozoru č. 8515/36/2022-33379/2022 zo dňa 27.09.2022.

Inšpekcia oznámila účastníkovi konania začatie správneho konania o správnom delikte a vo veci nariadenia opatrení v súlade s § 18 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, § 21 ods. 1 písm. c) zákona č. 150/2019 Z. z. a § 21 ods. 8 zákona č. 150/2019 Z. z. Oznamením o začatí správneho konania o správnom delikte a o nariadení opatrení na nápravu č. 10942/36/2022-41560/2022 zo dňa 25.11.2022 (ďalej len „oznámene“), ktoré bolo účastníkovi konania doručené elektronicky prostredníctvom ÚPVS dňa 25.11.2022. Oprava chyby v písaní oznámenia o začatí správneho konania č. 10942/36/2022-43720/2022 zo dňa 09.12.2022 bola účastníkovi konania doručená dňa 09.12.2022.

V súlade s § 33 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov inšpekcia dala účastníkovi konania možnosť pred vydaním rozhodnutia oboznámiť sa s podkladmi pre vydanie rozhodnutia a v lehote 7 dní možnosť písomne sa vyjadriť k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhnúť ich doplnenie, resp. predložiť ďalšie dôkazové materiály, ktoré by mohli objasniť zistenie skutkovej podstaty veci. Týmto nebolo dotknuté právo účastníka konania nahliadnuť do príslušného spisového materiálu v sídle inšpekcie. Pretože inšpekcia mala všetky podklady, ktoré poskytovali dostatočný podklad pre spoľahlivé posúdenie veci, nenariadila podľa § 21 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov ústne pojednávanie. K oznámeniu účastník konania nezaslal inšpekcii žiadne vyjadrenie, a do spisového materiálu nenahliadol.

V rámci šetrenia iných správnych deliktov právnických osôb platí, že musia byť splnené všeobecné znaky správnych deliktov právnických osôb. Tými sú existencia zodpovednej právnickej osoby, zákonom stanovená trestnosť - sankcionovateľnosť takého konania, a protiprávnosť konania. Za protiprávnosť konania sa rozumie nesplnenie právnej povinnosti vyplývajúcej z určitého právneho predpisu, alebo niečo, čo je v rozpore so zákonom.

Z ustanovení právnych predpisov vyplýva:

Podľa § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z. ak orgán štátneho dozoru na základe vykonaného štátneho dozoru zistí, že kontrolovaná osoba nespĺnila povinnosť alebo nedodržala zákaz alebo podmienky podľa tohto zákona a jeho vykonávacích predpisov, osobitného predpisu⁵³) a právne záväzných aktov Európskej únie vydaných na jeho vykonanie a rozhodnutí vydaných na ich základe, nariadi kontrolovanej osobe vykonanie opatrení na zabezpečenie plnenia takejto povinnosti alebo dodržanie takéhoto zákazu alebo podmienky v určenej lehote.

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. vlastník alebo správca pozemku sú povinní za podmienok a spôsobom, ktoré ustanoví ministerstvo vykonávacím predpisom, odstraňovať zo svojho pozemku invázne nepôvodné druhy uvedené v národnom zozname alebo v zozname Európskej únie okrem druhov podľa odsekov 3 a 4 a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu; ak je pozemok v užívaní inej osoby, ako je vlastník alebo správca pozemku, tieto povinnosti má užívateľ pozemku.

Pajaseň je zapísaný v zozname invázných nepôvodných druhov rastlín vzbudzujúcich obavy Únie vydaný vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 1141/2016 z 13.07.2016, ktorým sa prijíma zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Únie podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014 v platnom znení.

Pre odstraňovanie inváznej dreviny pajaseň je určený chemický spôsob. Na odstraňovanie možno využiť autorizované prípravky na ochranu rastlín (herbicídy) a dodržať postup uvedený vo vyhláske č. 450/2019 Z. z..

Vyhláška č. 450/2019 Z. z. určuje spôsob odstraňovania invázných druhov rastlín. Podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov rastlín sú uvedené v Prílohe č. 2 k vyhláske č. 450/2019 Z. z..

Pre odstraňovanie inváznej dreviny pajaseň je určený chemický spôsob podľa prílohy č. 1 vyhlášky č. 450/2019 Z. z. . Na odstraňovanie možno využiť autorizované prípravky na ochranu rastlín (herbicídy) a dodržať postup uvedený vo vyhláske č. 450/2019 Z. z.. Zvyčajne je potrebné vykonať opakovanú aplikáciu po ďalšom vzídení nových jedincov. Pri chemickom spôsobe odstraňovania sa musia dodržať ustanovenia vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR č. 488/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zásadách a opatreniach na ochranu zdravia ľudí, zdrojov pitnej vody, včiel, zveri, vodných a iných necieľových organizmov, životného prostredia a osobitných oblastí pri používaní prípravkov na ochranu rastlín.

Výlučne mechanické odstraňovanie pajaseňa (výrub stromov), ktoré zabezpečilo mesto, je nedostatočné a v rozpore s vyhláškou č. 450/2019 Z. z., na ktorú odkazuje § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. – vlastník alebo správca pozemku sú povinní za podmienok a spôsobom, ktoré ustanoví ministerstvo vykonávacím predpisom, odstraňovať

zo svojho pozemku invázne nepôvodné druhy uvedené v národnom zozname alebo v zozname EÚ okrem druhov podľa odsekov 3 a 4 a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu; ak je pozemok v užívaní inej osoby, ako je vlastník alebo správca pozemku, tieto povinnosti má užívateľ pozemku.

Mechanické odstraňovanie pajaseňa podporuje jeho rýchlejšie šírenie, čo má opačný účinok ako vyžaduje zákon č. 150/2019 Z. z., ktorého cieľom je zamedzenie šírenia inváznych druhov. Pri opakovanom kosení a výrube malých výmladkov pajaseňa by došlo k jeho rýchlemu šíreniu, pričom by na pozemkoch nedokázalo nič iné rásť. Pajaseň je totiž rýchlo rastúca drevina a už v prvom roku života dorastá do výšky dvoch metrov. Do pôdy vylučuje koreňmi alelopatické látky, ktoré bránia rastu iných druhov rastlín. Alelopatický účinok majú aj jeho listy. Vytvára veľké množstvo koreňových výmladkov, z ktorých neskôr vyrastú nové stromy.

Odstraňovanie inváznych nepôvodných druhov rastlín zahŕňa aj nakladanie s biomasou z takto odstránených rastlín, a preto je potrebné zvoliť spôsoby nakladania s biomasou podľa Prílohy č. 3 k vyhláške č. 450/2019 Z. z..

V rámci skúmania skutkovej podstaty a okolností činu inšpekcia zistila:

Bremeno likvidácie invázneho druhu pajaseň je v zmysle zákona č. 150/2019 Z. z. na vlastníkov, správcov, resp. užívateľov pozemku. Účastník konania je vlastníkom pozemkov KNC parc. č. 684/1 a č. 683/2 k. ú. Sládkovičovo, a teda je povinný zamedziť šíreniu inváznej dreviny pajaseň na pozemkoch mesta a splniť opatrenia nariadené rozhodnutím inšpekcie.

V rozhodnutí inšpekcie č. 5641/36/2020-27832/2020 zo dňa 28.08.2020 bolo Mestu Sládkovičovo nariadené vykonať opatrenia na nápravu podľa § 9 písm. d) v nadväznosti na § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z. v bode 1 výroku rozhodnutia:

„Mesto Sládkovičovo 1. Prijme trvalo účinné opatrenia na zamedzenie úniku alebo šírenia inváznych nepôvodných druhov rastlín na pozemkoch vo vlastníctve, v správe, alebo v užívaní obce v termíne do 31.12.2020.“

Uvedené sa týkalo mestských pozemkov, a preto podľa názoru inšpekcie, účastník konania mal v termíne do 31.12.2020 zistiť miesta výskytu inváznych druhov a následne vykonať povinnosti vlastníka voči inváznym druhom ako ukladá zákon č. 150/2019 Z. z. a vykonávacía vyhláška č. 450/2019 Z. z. k zákonu. Od uplynutia doby na vykonanie opatrení bodu 1 výroku rozhodnutia mesto neodstraňovalo invázne druhy na kontrolovaných pozemkoch. K ich odstraňovaniu pristúpilo až pri stavbe projektu materskej školy dňa 14.07. – 15.07.2022, a to len čiastočne. Inšpekcia konštatovala, že opatrenie na nápravu nariadené bodom 1 výroku rozhodnutia nebolo v čase výkonu štátneho dozoru 25.07.2022 uskutočnené tak, ako bolo uložené v rozhodnutí inšpekcie. Na kontrolovaných pozemkoch sa nachádzali neodstránené pajasene, ktoré sa semenami a odnožami ďalej šírili do okolia.

Dokazovaním prvostupňového orgánu v rámci konania o inom správnom delikte bolo zistené a potvrdené, že skutok sa stal.

Konanie účastníka konania bolo protiprávnym konaním, pretože bolo v rozpore s ustanovením § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z.. Protiprávne konanie účastníka konania možno podľa § 21 ods. 4 zákona postihnúť uložením pokuty od 1000 eur do 90 000 eur.

Prvostupňový správny orgán sa v rámci zisťovania skutkového stavu veci a pri určovaní výšky pokuty zameral na spôsob vykonania iného správneho deliktu, následky na životné prostredie, hroziacu ujmu, závažnosť i samotné okolnosti, za ktorých bol iný správny delikt spáchaný.

Za priťažujúcu okolnosť považuje inšpekcia skutočnosť, že od uplynutia doby na vykonanie opatrení bodu 1 výroku rozhodnutia účastník konania neodstránil na kontrolovaných pozemkoch v okolí školy invázny druh pajaseň. K jeho odstraňovaniu pristúpil až pri stavbe projektu materskej školy, a teda len čiastočne. Všetky pajasene neboli odstránené, iba tie, ktoré bolo nutné odstrániť zo záberu stavby a v mieste prístupovej cesty ku stavbe.

Inšpekcia považuje za priťažujúcu okolnosť aj mestom zvolenú dobu uskutočnenia výrube vzrastlých jedincov pajaseňa. Výrub pajaseňa v zastavanom území sa odporúča uskutočniť s ohľadom na hniezdenie vtákov v období od 15. augusta do 1. marca, a to následne po chemickej aplikácii.

Ďalej za priťažujúcu okolnosť inšpekcia považuje to, akým spôsobom došlo k likvidácii pajaseňov, že účastník konania likvidoval pajasene výrubom, čiže výlučne mechanicky, na ich likvidáciu nepoužil chemické prípravky spôsobom ako bol poučený v rozhodnutí inšpekcie, čo je v rozpore s vyhláškou č. 450/2019 Z. z. Z uvedených dôvodov dochádza v biotope k nežiadúcim následkom zmladenia pajaseňa.

Nesprávne zvolené postupy pri odstraňovaní inváznych druhov napomáhajú ich šíreniu, a tým potláčajú pôvodnú vegetáciu. Tieto rastliny sú schopné vytvoriť monocenózy, kde nedokáže rásť nič pôvodné. Invázne nepôvodné druhy spôsobujú škody na biotopoch, uľahčujú šírenie chorôb, čím ohrozujú zdravie ostatných živočíchov a rastlín. Bez účinných kontrolných opatrení sa bude miera invázie a s ňou spojené riziká pre našu prírodu ešte viac zvyšovať.

Inšpekcia dáva do pozornosti informáciu, že metodicko-poradenskú činnosť v zmysle zákona č. 150/2019 Z. z. vykonáva odborná organizácia ochrany prírody – Štátna ochrana prírody SR, ktorá v prípade potreby dokáže pomôcť účastníkovi konania v identifikovaní inváznych rastlín a určiť najvhodnejší spôsob ich likvidácie za dodržania ustanovení zákona č. 450/2019 Z. z. a vyhlášky č. 450/2019 Z. z..

Výška pokuty ukladanej vo výroku tohto rozhodnutia preto zodpovedá závažnosti protiprávneho konania, za ktoré sa pokuta ukladá, je uložená v dolnej hranici možnej sadzby

a má za cieľ pôsobiť preventívne a výchovne na budúce konanie účastníka konania v oblasti ochrany drevín.

Na základe uvedeného rozhodla inšpekcia tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie

Proti tomuto rozhodnutiu podľa § 53 a § 54 zákona č. 71/1976 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov možno podať na Slovenskú inšpekciu životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia účastníkovi konania. Ak toto rozhodnutie po vyčerpaní prípustných riadnych opravných prostriedkov nadobudne právoplatnosť, jeho zákonnosť môže byť preskúmaná súdom.

Bc. Ing. Vladimír Poljak
riaditeľ

Informatívna poznámka - tento dokument bol vytvorený elektronicky orgánom verejnej moci

IČO: 00156906 Sufix: 10001

Doručuje sa

Mesto Sládkovičovo, Ul. Fučíkova 329, 92521 Sládkovičovo, Slovenská republika

Na vedomie

(po nadobudnutí právoplatnosti)

1. Ministerstvo životného prostredia, Sekcia ochrany prírody a biodiverzity, Odbor ochrany biodiverzity a krajiny, Námestie L. Štúra 1, 812 35 Bratislava
2. Environmentálny fond, Nevädzová 5, 821 01 Bratislava
3. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Tajovského 28B, 974 01 Banská Bystrica